

969.

Na osnovu člana 85 stav 4 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG", broj 51/08), Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine uz saglasnost Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, donijelo je

PRAVILNIK

O MJERAMA ZAŠTITE I NAČINU ODRŽAVANJA PRELAZA ZA DIVLJE ŽIVOTINJE

("Sl. list Crne Gore", br. 80/10 od 31.12.2010)

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se mjere zaštite i način održavanja specijalnih tehničko-tehnoloških rješenja, kojima se osigurava nesmetano i sigurno prelaženje divljih životinja.

Član 2

Javni putevi, druge vrste saobraćajnica i drugi objekti čijom se izgradnjom presijecaju uobičajeni koridori dnevno-noćnih i sezonskih migracija divljih životinja ili na drugi način remeti njihov normalan životni ciklus, grade se na način kojim se umanjuju negativni efekti primjenom specijalnih tehničko-tehnoloških rješenja na samim objektima i u njihovoj okolini.

Specijalna tehničko-tehnološka rješenja su: ekološki mostovi, izgrađeni prolazi i prelazi, tuneli, propusne cijevi, jarkovi, sigurnosni i usmjeravajući objekti, riblje staze i liftovi (u daljem tekstu: prelazi).

Član 3

Prelazi mogu biti:

- 1) prelazi za vodozemce i gmizavce;
- 2) prelazi za male divlje životinje;
- 3) prelazi za krupne divlje životinje;
- 4) pejzažni mostovi, i
- 5) riblje staze.

Član 4

Prelazi za vodozemce i gmizavce predstavljaju tunele sa usmjerivačima kretanja ka otvoru na oba kraja.

Otvor prelaza iz stava 1 ovog člana može biti kružnog, pravougaonog ili eliptičnog oblika, čiji prečnik varira u odnosu na dužinu tunela, tako što se minimalne vrijednosti prečnika kreću od 0,4 do 1,2 m, odnosno, od 0,4 x 0,4 m do 1,2 x 1,0 m (širina puta visina) ako je prelaz dugačak od 10 do 40 m.

Usmjerivači kretanja postavljaju se na rub tunela vertikalno, minimalne visine od 50 cm.

Član 5

Prelazi za male divlje životinje (lasica, jež, vidra, jazavac, lisica, zec, itd.) mogu biti isključivo podzemni prelazi, okruglog ili pravougaonog oblika čije se dimenzije prilagođavaju vrsti životinje kojoj su namijenjeni.

Na obje strane prelaza iz stava 1 ovog člana postavlja se zaštitna ograda, koja sprječava životinjama prilaz na saobraćajnicu i čija dužina iznosi najmanje 100 m.

Član 6

Prelazi za krupne divlje životinje (divlja svinja, srna, i dr.) mogu biti nadzemni i podzemni, u zavisnosti od visinske predispozicije saobraćajnica.

Minimalne dimenzije nadzemnih prelaza iznose 10 do 20 m, na koje se postavlja zaštitna ograda sa obje strane prelaza, od drvenih oblika ili vertikalnih drvenih letvi (paneli), minimalne visine od 1,4 m, koja eliminiše ili smanjuje negativne uticaje buke i svjetlosnih snopova sa saobraćajnice i sprječava pad životinja.

Trava i žbunaste vrste biljaka koje se sade na nadzemnim prolazima ne mogu prelaziti 50% od ukupne širine prelaza.

Podzemni prelazi ustanovljavaju se na osnovu indeksa slobodnog prostora, koji se određuje na osnovu sljedeće formule:

$$ISP = R \times h / I$$

gdje je,

ISP = Indeks slobodnog prostora

R = širina otvora

h = visina otvora

I = dužina.

Dimenzija podzemnog prelaza je adekvatno određena ako je indeks slobodnog prostora jednak ili veći od 1,5. Minimalna visina otvora podzemnog prelaza iznosi 2,5 - 4 m, a širina 10 do 20 m. Podzemni prelazi ne mogu služiti za odvođenje podzemnih ili atmosferskih voda i nivo prelaza ne može biti trajno pod vodom, pogotovo tokom perioda migracije divljih životinja.

Član 7

Pejzažni mostovi omogućavaju prelaz divljih životinja i njihova osnovna funkcija je očuvanje integriteta ekološki značajnih područja koja su ispresijecana.

Minimalna širina pejzažnih mostova iznosi 40 metara.

Pejzažni mostovi se grade samo u slučaju ako se prilikom trasiranja saobraćajnica ne mogu zaobići ekološki značajna područja.

Član 8

Ribljim stazama se uspostavlja ponovna komunikacija između vodenih tokova rijeke, ili između jezera i rijeka ukoliko je prirodni prolazak prekinut izgradnjom brane.

Riblja staza se sastoji od niza niskih stepenica (kaskadnog oblika), koje se završavaju sa druge strane brane.

Dužina riblje staze zavisi od tipa i visine brane koju treba zaobići.

Riblje staze imaju odmorišta, odnosno nekoliko dubljih bazena gdje se ribe zadržavaju prije nastavka migracije, a na pregradama između kaskada moraju postojati cik-cak otvori kroz koje riba prolazi.

Član 9

Prelazi se označavaju informativnim znakom u skladu sa posebnim propisima, a mogu biti postavljeni uz saobraćajnicu, na sam prelaz ili na udaljenosti od 300 m od prelaza.

Prelazi se održavaju na način kojim se trajno obezbjeđuje njihova namjena, njihovo nesmetano korišćenje i zaštita migratornih vrsta, a održavanje vegetacije u optimalnom stanju vrši se u radijusu od najmanje 300 metara od prelaza.

Član 10

Elektrane na vjetar instalisane snage iznad 50 MW moraju biti opremljene specijalnim tehničko-tehnološkim rješenjima kojima se omogućava:

- nesmetani prolaz divljih ptica i slijepih miševa;
- smanjenje inteziteta svjetlosnih izvora;
- usmjeravanje svjetlosti ka tlu;
- grupisanje turbina, i
- primjena drugih mjera za umanjene negativnog uticaja na divlje ptice i slijepe miševe.

Član 11

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-2669/14

Podgorica, 28. decembra 2010. godine

Ministar,
Branimir Gvozdenović, s.r.